

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego za 2017 rok

- 1. Nazwa (firma) i siedziba, wskazanie właściwego sądu rejestrowego i numeru rejestru oraz podstawowy przedmiot działalności emitenta według PKD, wskazanie branży według klasyfikacji przyjętej przez dany rynek oraz podstawowe segmenty działalności emitenta.**

Nazwa (firma) i siedziba

Spółka działa po firmą Instal Kraków Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie, ul. Konstantego Brandla 1.

Wskazanie właściwego sądu rejestrowego i numeru rejestru oraz podstawowy przedmiot działalności emitenta według PKD

Sądem rejestrowym dla Spółki jest Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieście w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

Instal Kraków S.A. został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego dnia 10.09.2001 roku pod numerem KRS: 0000042496.

Podstawowy przedmiot działalności emitenta według PKD:

1. Budownictwo (sekcja F):
  - a) roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków – PKD 41
  - b) roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej – PKD 42
  - c) roboty związane z budową dróg kołowych i szynowych – PKD 42.1
  - d) roboty związane z budową rurociągów, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych – PKD 42.2
  - e) roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej – PKD 42.9
  - f) roboty budowlane specjalistyczne – PKD 43
  - g) rozbiórka i przygotowanie terenu pod budowę – PKD 43.1
  - h) wykonywanie instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych i pozostałych instalacji budowlanych – PKD 43.2
  - i) wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych – PKD 43.3
  - j) pozostałe specjalistyczne roboty budowlane – PKD 43.9
2. Działalność w zakresie architektury i inżynierii oraz związane z nią doradztwo techniczne – PKD 71.1
3. Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania – PKD 74.10Z
4. Badania i analizy techniczne – PKD 71.2
5. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – PKD 68
6. Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek – PKD 68.10Z
7. Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi – PKD 68.20Z
8. Działalność związana z obsługą nieruchomości wykonywana na zlecenie – PKD 68.3
9. Produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych – PKD 22.2
10. Produkcja ceramicznych materiałów budowlanych – PKD 23.3
11. Produkcja wyrobów z betonu, cementu i gipsu – PKD 23.6
12. Produkcja metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń – PKD 25
13. Produkcja metalowych elementów konstrukcyjnych – PKD 25.1

14. Produkcja zbiorników, cystern i pojemników metalowych – PKD 25.2
15. Produkcja wytwornic pary z wyłączeniem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą – PKD 25.3
16. Kucie, prasowanie, wytłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków – PKD 25.50Z
17. Obróbka metali i nakładanie powłok na metale; obróbka mechaniczna elementów metalowych – PKD 25.6
18. Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych – PKD 25.9
19. Produkcja przemysłowych urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych – PKD 28.25Z
20. Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń – PKD 33
21. Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia – PKD 33.20Z
22. Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi, naprawa pojazdów samochodowych – PKD 45
23. Handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi – PKD 46
24. Sprzedaż hurtowa maszyn, urządzeń i dodatkowego wyposażenia – PKD 46.6
25. Pozostała wyspecjalizowana sprzedaż hurtowa – PKD 46.7
26. Transport lądowy oraz transport rurociągowy – PKD 49
27. Transport drogowy towarów oraz działalność usługowa związana z przewodnikami – PKD 49.4
28. Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport – PKD 52
29. Zakwaterowanie – PKD 55
30. Działalność związana z wyżywieniem – PKD 56
31. Wynajem i dzierżawa pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli – PKD 77.1
32. Wynajem i dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych – PKD 77.3
33. Działalność związana z zatrudnieniem – PKD 78
34. Działalność związana z administracyjną obsługą biura, włączając działalność wspomagającą – PKD 82.1.

Wskazanie branży według klasyfikacji przyjętej przez dany rynek

Podstawowymi segmentami działalności Instal Kraków S.A. są produkcja budowlano-montażowa w zakresie instalacji przemysłowych i budowlanych, produkcja elementów instalacji i konstrukcji stalowych oraz działalność deweloperska.

2. Wskazanie czasu trwania emitenta, jeżeli jest oznaczony.

Czas trwania Spółki zgodnie z § 6 Statutu jest nieograniczony.

3. Wskazanie okresów, za które prezentowane jest sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe.

Sprawozdanie finansowe sporządzone zostało za okres od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku, natomiast porównywalne dane finansowe prezentowane w sprawozdaniu obejmują okres od 01.01.2016 roku do 31.12.2016 roku.

4. Informacje dotyczące składu osobowego zarządu oraz rady nadzorczej emitenta.

Skład osobowy Zarządu Spółki w 2017 roku nie uległ zmianie.

Na dzień 31.12.2017 roku w jego skład wchodził:

Piotr Juszczak - Prezes Zarządu;

Rafał Markiewicz - Członek Zarządu;

Rafał Rajtar - Członek Zarządu;

Skład osobowy Rady Nadzorczej Spółki w 2017 roku uległ zmianie. Na dzień 01.01.2017 roku w jej skład wchodził:

Jacek Motyka;

Andrzej Kowalski;

Piotr Wężyk;

Dariusz Mańko;

Grzegorz Pilch;

Jan Szybiński.

W dniu 20.05.2017 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Instal Kraków S.A. dokonało wyboru Członków Rady Nadzorczej Spółki na kolejną, IX kadencję w następującym składzie:

Jacek Motyka;

Jan Kurp;

Władysław Krakowski;

Jan Szybiński;

Stanisław Tokarski.

W dniu 29.06.2017 roku Zarząd Spółki otrzymał informację o śmierci Pana Jana Szybińskiego – Członka Rady Nadzorczej.

W związku z powyższym Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Instal Kraków S.A. w dniu 05.08.2017 roku dokonało wyboru Członka Rady Nadzorczej.

W skład Rady Nadzorczej IX kadencji powołany został Pan Grzegorz Pilch.

W wyniku powyższych zmian na dzień 31.12.2017 roku w skład Rady Nadzorczej Kraków S.A. wchodził:

Jacek Motyka;

Jan Kurp;

Władysław Krakowski;

Grzegorz Pilch;

Stanisław Tokarski.

5. Wskazanie, że sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe zawierają dane łączne - jeżeli w skład przedsiębiorstwa emitenta wchodzi wewnętrzne jednostki organizacyjne sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe.

Sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe zawierają dane łączne.

Na terenie Polski Spółka nie posiada wyodrębnionych terytorialnie i finansowo oddziałów, filii i zakładów, stanowiąc jednorodne przedsiębiorstwo.

Instal Kraków S.A. posiada organizacyjnie i finansowo wyodrębniony oddział na terenie Republiki Federalnej Niemiec w Moers, którego sporządzone sprawozdanie finansowe jest włączone do sprawozdania finansowego Spółki.

6. Wskazanie, czy emitent jest jednostką dominującą lub znaczącym inwestorem oraz czy sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Instal Kraków S.A. jest jednostką dominującą oraz sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

7. W przypadku sprawozdania finansowego sporządzonego za okres, w czasie którego nastąpiło połączenie - wskazanie, że jest to sprawozdanie finansowe sporządzone po połączeniu spółek oraz wskazanie zastosowanej metody rozliczenia połączenia.

W okresie, za który sporządzane jest sprawozdanie finansowe nie nastąpiło połączenie Spółek.

8. Wskazanie, czy sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez emitenta w dającej się przewidzieć przyszłości, oraz czy nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenia kontynuowania działalności.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Instal Kraków S.A. Na dzień sporządzenia sprawozdania nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenia kontynuowania działalności w najbliższych 12 miesiącach.

9. Wskazanie, że sprawozdania finansowe podlegały przekształceniu w celu zapewnienia porównywalności danych, a zestawienie i objaśnienie różnic, będących wynikiem korekt z tytułu zmian zasad (polityki) rachunkowości lub korekt błędów podstawowych, zostało zamieszczone w dodatkowej nocy objaśniającej.

Sprawozdania finansowe za 2016 rok nie podlegały przekształceniu.

10. Wskazanie, czy w przedstawionym sprawozdaniu finansowym lub porównywalnych danych finansowych dokonano korekt wynikających z zastrzeżeń w opiniach podmiotów uprawnionych do badania o sprawozdaniach finansowych lub sprawozdaniach finansowych za lata, za które prezentowane są sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe.

W sprawozdaniu finansowym oraz porównywalnych danych za rok poprzedni nie dokonano korekt wynikających z zastrzeżeń w opiniach podmiotów uprawnionych do badania sprawozdaniach finansowych za lata poprzednie.

11. Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów, ustalenia wyniku finansowego oraz sposobu sporządzenia sprawozdania finansowego i danych porównywalnych.

Zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego.

Wprowadzenie

Zgodnie z uchwałą nr 24/06/2006 Walnego Zgromadzenia Wspólników z dniem 1 stycznia 2006 roku sprawozdania finansowe sporządza się zgodnie z MSR/MSSF.

Rokiem obrotowym Spółki jest rok kalendarzowy, tj. od 1 stycznia do 31 grudnia. W jego skład wchodzi miesięczne okresy sprawozdawcze.

Miejscem prowadzenia ksiąg rachunkowych jest siedziba spółki Instal Kraków SA w Krakowie przy ulicy Konstantego Brandla 1.

Zaprezentowane dane finansowe na dzień 31.12.2017 roku, oraz za 2017 rok, podlegały badaniu audytora. Dane na dzień 31.12.2016 roku oraz za 2016 rok zawarte w niniejszym sprawozdaniu finansowym podlegały badaniu przez audytora.

Walutą funkcjonalną stosowaną do sporządzania sprawozdań finansowych są dla działalności prowadzonej w kraju jest złoty polski, natomiast dla działalności prowadzonej w Oddziale w Niemczech Euro. Walutą prezentacji sprawozdania finansowego jest złoty polski („złoty”, „zł”, „PLN”).

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w tysiącach polskich złotych. W przypadku konieczności zastosowania zaokrągleń zostały one wykonane według zasad ogólnych.

Aktywa trwałe

Środki trwałe zakupione powyżej kwoty 3.500,00 PLN są amortyzowane dla celów podatkowych liniowo według stawek amortyzacyjnych zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2011, nr 74 z późn.zm). Dla celów bilansowych zgodnie z zakładowym planem amortyzacji ustalonym corocznie według ekonomicznego okresu użytkowania z uwzględnieniem wartości rezydualnej środka trwałego.

Środki trwałe powyżej 500,00 PLN a nie przekraczającej 3.500,00 PLN obejmuje się ewidencją środków trwałych przy jednorazowej amortyzacji podatkowej oraz amortyzacji MSR/MSSF zgodnie z przepisami.

Środki trwałe o wartości do 500,00 PLN odpisuje się w koszty zużycia materiałów w momencie oddania do użytkowania, za wyjątkiem telefonów komórkowych, które objęte są ewidencją niskocennych środków trwałych.

Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych będących w ewidencji Oddziału w Niemczech dokonuje się metodą liniową.

Odpisów amortyzacyjnych środków trwałych i wartości niematerialnych dokonuje się poczynając od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym przyjęto do użytkowania środek trwały i ujęto go w księgach rachunkowych do końca tego miesiąca, w którym następuje zrównanie wartości odpisów umorzeniowych z jego wartością początkową lub w którym dany środek trwały przeznaczono do likwidacji, stwierdzono jego niedobór lub sprzedano.

Odpisów umorzeniowych od ujawnionych środków trwałych nie objętych dotychczas ewidencją dokonuje się począwszy od miesiąca następnego po miesiącu, w którym środek został wprowadzony do ewidencji.

W przypadku ustania przyczyny trwałej utraty wartości środka trwałego, zapis aktualizujący jego wartość początkową względnie umorzenie dokonywane jest uznaniem konta pozostałych przychodów operacyjnych lub korektą zapisu pozostałych kosztów operacyjnych.

Test na utratę wartości oraz analizowanie okresów ekonomicznej użyteczności dokonywany jest nie rzadziej jak raz w roku.

Wartość odzyskiwana pozycji aktywów jest wartością godziwą pomniejszona o koszty sprzedaży.

Użytkowane w Spółce aktywa trwałe mają charakter typowych aktywów, dla których istnieje aktywny rynek. W testach na utratę wartości Spółka odnosi się do wartości rynkowej testowanych składników majątku.

Wartość godziwa jest ustalana w odniesieniu do wartości rynkowej aktualizowanego aktywów. Dla ustalenia wartości rynkowej aktywów informacje uzyskuje się z ostatnio zawartych transakcji zakupu.

Środki trwałe wyceniane są według kosztu historycznego. Wycena do wartości godziwej nastąpiła na dzień przejścia Spółki na MSSF (zgodnie z fakultatywnym wyłączeniem dopuszczonym przez MSSF 1).

Ujawniony odpis z tytułu utraty wartości aktywów ujmuje się w momencie ujawnienia w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych i prezentuje w rachunku zysków i strat w pozycji aktualizacja niefinansowych aktywów trwałych dla aktywów niefinansowych. Odwrócenie odpisu z tytułu trwałej utraty wartości rozpoznaje się odpowiednio w pozostałych przychodach operacyjnych.

Nowo nabywane grunty z prawem wieczystego użytkowania amortyzuje się przez okres 20 lat.

Wartości niematerialne wyceniane są według kosztu historycznego. Wycena do wartości godziwej nastąpiła na dzień przejścia Spółki na MSSF (zgodnie z fakultatywnym wyłączeniem dopuszczonym przez MSSF 1).

Okres amortyzacji wartości niematerialnych ustalony został zgodnie z planowanym okresem ekonomicznej użyteczności składnika majątku w działalności Spółki.

Licencje programów komputerowych amortyzowane są przez 2 lata z wyłączeniem systemu edokumenty, która amortyzowana jest przez 6 lat.

Prawa do patentów, licencji i prawa autorskie amortyzowane są przez 5 lat.

Wartość firmy stanowi nadwyżkę ceny nabycia określonej jednostki lub jej zorganizowanej części, nad niższą od niej wartością godziwą nabytych aktywów netto. W przypadku gdy cena nabycia jest wyższa od ich wartości godziwej, to różnica stanowi ujemną wartość firmy.

Udziały i akcje obejmowane w innych podmiotach mogą być wnoszone w formie pieniężnej w walucie polskiej i walutach obcych lub w formie rzeczowej – aportów.

Udziały w walutach obcych wykazuje się w księgach rachunkowych według cen nabycia przeliczonych na złote polskie według kursu NBP na dzień bilansowy.

Wartość udziałów i akcji w dniu kończącym rok obrotowy wycenia się według cen nabycia pomniejszonych o odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości, za które uważa się w szczególności ponoszenie strat przez jednostkę gospodarczą, której udziałowcem (akcjonariuszem) jest jednostka posiadająca udział.

Jednostka stowarzyszona jest to jednostka gospodarcza, na którą jednostka wywiera znaczący wpływ i która nie jest ani jednostką zależną, ani wspólnym przedsięwzięciem. Jednostkę stowarzyszoną wycenia się według metody praw własności w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Odpisy spowodowane trwałą utratą wartości udziałów (akcji) zakwalifikowanych do kategorii dostępnych do sprzedaży zalicza się do kosztów finansowych, a odwrócone odpisy aktualizujące do przychodów finansowych. Wartość przeszacowania tych inwestycji powyżej ich ceny nabycia ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny.

Akcje notowane na giełdzie wycenia się według średniego kursu ostatniego miesiąca, który przypada na dzień bilansowy.

Wartość udziałów (akcji) w walucie obcej, w dniu kończącym rok obrotowy wycenia się po kursie, po jakim nastąpił ich zakup, w wysokości nie wyższej od obowiązującego na dzień bilansowy średniego kursu NBP.

Różnice ujemne spowodowane trwałą utratą wartości udziałów (akcji) oraz ujemne różnice kursowe powstałe w związku z wyceną udziałów, zalicza się do kosztów finansowych, a dodatnie różnice kursowe do przychodów finansowych.

Długoterminowe papiery wartościowe to papiery wartościowe o charakterze trwałych lokat kapitałowych, z zakładanym terminem ich wykupu, przypadającym co najmniej po upływie roku, po dniu bilansowym.

Długoterminowe papiery wartościowe wyceniane są według skorygowanej ceny nabycia (wg ceny ich nabycia nie wyższej od ceny ich sprzedaży netto), natomiast na dzień bilansowy w wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych. Wyliczenie odsetek od tych papierów następuje metodą dyskonta.

Zasady wyceny długoterminowych papierów wartościowych są takie same jak udziałów (akcji).

Obniżenie wartości aktywów, uprzednio przeszacowanego, koryguje się w korespondencji z kontem kapitału z aktualizacji wyceny do wysokości wartości aktualizowanej.

Ewentualna nadwyżka w skutkach obniżenia aktywów zaliczana jest w ciężar kosztów finansowych.

Do nieruchomości inwestycyjnych zaliczone są grunty, których ostateczne przeznaczenie nie jest zdecydowane, a utrzymywane są ze względu na przewidywany wzrost wartości.

Wartość godziwa nieruchomości ustalana jest przez rzeczoznawcę majątkowego w oparciu o aktualne, rynkowe ceny podobnych nieruchomości o zbliżonej lokalizacji oraz kondycji przez rzeczoznawcę majątkowego.

Wszelkie zyski lub straty będące wynikiem zmiany wartości godziwej nieruchomości rozpoznawane są w rachunku zysków i strat.

Środki trwale przeznaczone na wynajem, czyli lokale i grunty z nimi związane prezentowane są w nieruchomościach inwestycyjnych i wyceniane według wartości godziwej przez rzeczoznawcę. Przekwalifikowanie następuje na podstawie podpisanej umowy na wynajem.

Przekwalifikowanie nieruchomości inwestycyjnych na towary i środki trwałe następuje na podstawie uchwały podjętej przez Zarząd.

Odpisy korygują stan kapitału z aktualizacji do wysokości odzyskiwalnej.

Ewentualną nadwyżkę odpisu aktualizującego nad wartością z aktualizacji wyceny odnosi się w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

Koszty inwestycji wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Środki pieniężne i rachunki bankowe

Ewidencja i wycena aktywów i pasywów na powyższych kontach prowadzona jest w następujący sposób:

Krajowe środki pieniężne podlegają ewidencji i wycenie w wartości nominalnej.

Kredyty bankowe, w kwotach wymagających zapłaty, tj. łącznie z odsetkami.

Środki pieniężne w walutach obcych ujmuje się na bieżąco, w wartości nominalnej przeliczonej na złote polskie według średniego kursu NBP z dnia poprzedzającego wpływ lub wydatek, wartość waluty na koniec każdego miesiąca oraz na koniec roku obrotowego wycenia się według kursu średniego NBP na ostatni dzień miesiąca lub roku, dodatnie różnice kursowe zalicza się do przychodów finansowych, natomiast ujemne różnice kursowe do kosztów finansowych.

Kredyty bankowe w walutach obcych ustala się po obowiązującym na dzień poprzedzający przeprowadzenie operacji średnim kursie NBP, a na koniec każdego miesiąca i na koniec roku po średnim kursie NBP.

Różnice kursowe od niespłaconych na dzień bilansowy kredytów bankowych w walutach obcych zalicza się do przychodów finansowych – różnice dodatnie, natomiast do kosztów finansowych – różnice ujemne.

Krótkoterminowe papiery wartościowe ujmuje się w ciągu roku obrotowego według cen ich nabycia, na dzień bilansowy według cen ich nabycia, nie wyższych jednak od cen ich sprzedaży netto.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami ustalonym

terminie wymagalności względem, których jednostka ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać je do terminu wymagalności.

Inwestycje, które jednostka zamierza utrzymywać przez czas nieokreślony nie są zaliczane do tej kategorii. Inne inwestycje długoterminowe takie, jak obligacje, które jednostka zamierza utrzymywać do terminu wymagalności są wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Zamortyzowany koszt to kwota, w jakiej składnik aktywów finansowych wycenia się w momencie początkowego ujęcia, pomniejszona o spłaty kapitału oraz powiększona lub pomniejszona o ustaloną z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej skumulowaną amortyzację wszelkich różnic pomiędzy wartością początkową a wartością w terminie wymagalności. Zamortyzowany koszt obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje i odsetki stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie lub dyskonta.

Zyski i straty na inwestycjach ujmowanych według zamortyzowanego kosztu: są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie usunięcia (wyłączenia) inwestycji z bilansu lub w razie stwierdzenia utraty jej wartości, jak też w wyniku amortyzacji.

Instrumenty pochodne np.: forwardy, opcje, wyceniane są w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat.

Zrealizowane forwardy wycenia się według kursu sprzedaży banku, w którym jest realizowany.

Spółka nie prowadzi rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z paragrafem 88 MSR 39 ze względu na nie spełnianie wszystkich podpunktów tego paragrafu.

Papiery wartościowe o terminie zapadalności do 3 miesięcy ujmowane w ciągu roku obrotowego w cenie ich nabycia, natomiast na dzień bilansowy w wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych. Wyliczenie odsetek od tych papierów następuje metodą dyskonta.

Rozrachunki i roszczenia

W ciągu roku obrotowego należności i zobowiązania wyrażone w złotych polskich ujmują się w księgach rachunkowych według wartości nominalnej z dnia ich powstania, to jest w kwotach brutto (razem z podatkiem VAT).

Na dzień bilansowy należności i zobowiązania (w tym również z tytułu pożyczek) wykazuje się w kwocie wymaganej zapłaty.

W ciągu roku obrotowego raz na kwartał należności i zobowiązania wyrażone w walutach obcych wycenia się w wartości nominalnej, przeliczonej po obowiązującym na dzień poprzedni przeprowadzenia operacji po średnim kursie NBP dla danej waluty na PLN.

Różnice z wyceny należności lub zobowiązań wynikające z porównania średniego kursu NBP dla danej waluty i faktycznie wydatkowanymi środkami pieniężnymi na spłatę zobowiązań lub uzyskanymi ze sprzedaży walut obcych, otrzymanych z tytułu spłaty należności, powiększają koszty lub przychody finansowe.

Składniki aktywów i pasywów wyrażonych w walucie obcej wycenia się na dzień bilansowy po średnim kursie NBP na ten dzień.

Nadwyżkę ujemnych różnic nad dodatnimi zalicza się do kosztów finansowych, natomiast nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi, ujmują się jako przychody finansowe.

Należności i zobowiązania podlegają obowiązkowi inwentaryzacji, to jest okresowemu sprawdzeniu stanu tych aktywów i pasywów w drodze uzyskania od kontrahentów potwierdzenia ich wartości, albo otrzymania informacji o innym ich stanie oraz ustaleniu ewentualnych różnic.

Ze względu na nieistotny ujemny wpływ na sytuację majątkową i finansową Spółki, biorąc przy tym pod uwagę oszczędność kosztów, Spółka spisuje drobne końcówki należności i zobowiązań (kwoty do 10,00 PLN), chyba że w przypadku zobowiązań kontrahent wyraził sprzeciw.

Kwoty przedawnionych lub umorzonych zobowiązań zalicza się do pozostałych przychodów operacyjnych, natomiast należności i roszczeń przedawnionych lub nieściągalnych powiększają pozostałe koszty operacyjne.

Należności zostają pomniejszone o dokonane odpisy aktualizujące.

Odpisy takie tworzy się na dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości, w przypadku ogłoszenia postępowania układowego oraz skierowania sprawy do komornika, jak również na należności przeterminowane ponad 6 miesięcy w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

Należności krótkoterminowe obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z innych tytułów niezaliczanych do aktywów finansowych, które staną się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Odpisów na należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości dokonuje się w przypadku ogłoszenia postępowania układowego, jak również na należności przeterminowane ponad 6 miesięcy.

Materiały i towary

Ewidencja księgowa oraz wycena materiałów i towarów jest prowadzona:

- w ciągu roku obrotowego według rzeczywistych cen zakupu, a w przypadku dostaw z importu według cen zakupu łącznie z cłem, podatkiem importowym i innymi obciążeniami na granicy
- na dzień bilansowy według cen zakupu nie wyższych jednak od ich cen sprzedaży netto

Cena zakupu materiałów i towarów obejmuje kwotę należną sprzedającemu, bez naliczonego podatku od towarów i usług VAT, a w przypadku importu powiększoną o cło, podatek importowy i inne obciążenia wynikające z dowodu SAD.

Odchylenia od cen ewidencyjnych rozlicza się proporcjonalnie do zużycia materiałów w całości w okresie ich powstania.

Wartość rzeczowych składników majątku obrotowego, która ulega obniżeniu na skutek uszkodzenia, zepsucia lub innych powodów ustala się w drodze oszacowania ceny ich sprzedaży. Kwoty odpowiadające nie zawinionemu obniżeniu wartości rzeczowych składników majątku obrotowego zalicza się do kosztów.

Wartość materiałów i towarów podlega odpisom aktualizującym zgodnie z MSR 2 – Zapasy.

Zapasy są wyceniane według ich ceny nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszone o odpisy aktualizujące wartość tych składników majątku. Wysokość tych odpisów jest ustalana indywidualnie dla każdego składnika zapasów w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

Grunty przekwalifikowane lub przyjęte na zapasy wyceniane są po cenie nabycia lub przekwalifikowania po wartości z dnia przekwalifikowania pomniejszone o odpisy aktualizujące ich wartość.

Przychody i koszty

Umowy o usługi budowlane o wartości powyżej 1% wartości kapitału własnego i posiadających budżet wycenia się metodą stopnia zaawansowania liczoną udziałem kosztów poniesionych w ogóle kosztów planowanych. Przychody ustala się proporcjonalnie do stopnia zaawansowania usługi w okresie od rozpoczęcia realizacji kontraktu do dnia bilansowego, a koszty wytworzenia proporcjonalnie do przychodów osiągniętych w danym okresie.

Umowy o nieznacznej wartości, nie posiadające kart budżetowych, których realizacja nie przekracza 12 miesięcy, nie podlegają wycenie.

Zużycie materiałów wycenia się według rzeczywistych cen ich zakupu lub nabycia.

Produkcja nie zakończona wyceniana jest wg rzeczywistego kosztu wytworzenia.

Rozliczenia międzyokresowe

Produkty gotowe wycenia się według rzeczywistego technicznego kosztu wytworzenia.

Na dzień bilansowy koszty przyszłych okresów wycenia się w wartości nominalnej.

12. Wskazanie, zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia o prospekcie, średnich kursów wymiany złotego, w okresach objętych sprawozdaniem finansowym i porównywalnymi danymi finansowymi, w stosunku do Euro, ustalanych przez Narodowy Bank Polski, w szczególności kursu obowiązującego na ostatni dzień każdego okresu, kursu średniego w okresie, obliczonego jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie, a w uzasadnionych przypadkach - obliczonego jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień danego okresu i ostatni dzień okresu go poprzedzającego, najwyższego i najniższego kursu obowiązującego w każdym okresie.

Kurs Euro na ostatni dzień każdego okresu, średni kurs w okresie, oraz najniższy i najwyższy kurs obowiązujący w każdym z okresów objętych sprawozdaniem finansowym.

Okres	Kurs na koniec okresu	Kurs średni w okresie	Kurs najwyższy	Kurs najniższy
01.01.2017 - 31.12.2017	4,1709	4,2447	4,4157	4,1709
01.01.2016 - 31.12.2016	4,4240	4,3757	4,5035	4,2355

13. Wskazanie co najmniej podstawowych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej, rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych, ze sprawozdania finansowego i porównywalnych danych finansowych, przeliczonych na Euro, ze wskazaniem zasad przyjętych przy tym przeliczeniu.

Wybrane dane finansowe	tys. zł		tys. euro	
	2017 rok	2016 rok	2017 rok	2016 rok
Przychody netto ze sprzedaży	250 621	196 584	59 043	44 926
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	23 229	7 884	5 473	1 802
Zysk (strata) brutto	22 599	8 315	5 324	1 900
Zysk (strata) netto	17 322	6 764	4 081	1 546
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	81 105	-28 463	19 107	-6 505
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-31 135	-5 500	-7 335	-1 257
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-6 788	-781	-1 599	-178
Przepływy pieniężne netto, razem	43 182	-34 744	10 173	-7 940

Wybrane dane finansowe	tys. zł		tys. euro	
	2017 rok	2016 rok	2017 rok	2016 rok
Aktywa razem	315 916	264 066	75 743	59 689
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	113 795	77 040	27 283	17 414
Zobowiązania długoterminowe	2 961	2 997	710	677
Zobowiązania krótkoterminowe	110 833	74 043	26 573	16 737
Kapitał własny	202 122	187 026	48 460	42 275
Kapitał zakładowy	7 286	7 286	1 747	1 647
Liczba akcji (szt.)	7 285 500	7 285 500	7 285 500	7 285 500

Wybrane dane finansowe do sprawozdania za 2017 roku przeliczono w następujący sposób:

- a) przychody netto ze sprzedaży i zysk przeliczono na Euro według średniej arytmetycznej kursów średnich ogłoszonych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca objętego raportem, za 2017 roku średni kurs wyniósł 4,2447 PLN,
- b) aktywa, kapitał własny i zobowiązania przeliczono na Euro według kursu średniego ogłoszonego przez NBP na dzień 31.12.2017 roku, który wynosił 4,1709 PLN.

Wybrane dane finansowe za 2016 rok przeliczono w następujący sposób:

- a) przychody netto ze sprzedaży i zysk przeliczono na Euro według średniej arytmetycznej kursów średnich ogłoszonych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca objętego raportem, za 2016 roku średni kurs wyniósł 4,3757 PLN,
- b) aktywa, kapitał własny i zobowiązania przeliczono na Euro według kursu średniego ogłoszonego przez NBP na dzień 31.12.2016 roku, który wynosił 4,4240 PLN.